

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο 'Ανδρόνικος συλλαμβάνεται και πάλι. Η τρίτη τομήρη του απόδρασις. Πώς εξηπάτησε τους στρατιώτες. Η φιλεξενία του πριγκίπου Γιωρσάβ. Η χάρις του αυτοκράτορος. Ο φυγός Ξαναγορίζης στο Βυζάντιο. Πόλεμος και... 'Ερως. Η γοητευτική πριγκίπισσα της 'Αντιοχείας. Ένας δανδής του Βυζαντίου. Η τσαλαττές και η ακολουθία του 'Ανδρόνικου. Τα παθήματα του άπεσταλλένου του αυτοκράτορος, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Δ'.

Είδαμε στο προηγούμενο φύλλο πως ο 'Ανδρόνικος Κομνηνός κατόρθωσε, έπειτα από έννια χρόνων φυλάκις, να δραστηριοποιηθεί από τόν ανατολικό πύργο, όπου τόν κρατούσαν κλεισμένο, και να επιβιβάσθι σ' ένα μικρό πλοίο που τόν περιμένε στη θάλασσα του Μαριμαρά.

Αυτή τη φορά ο ύπο δυσμένειαν ξεάδελφος του αυτοκράτορος είχε σωθεί όρμητικά. Οι σύντροφοί του, κολλητικάντζαλ με όλη τους τη δύναμη, τόν άπεβίβασαν έπειτα από λίγο μωρός στο μέγαρό του, όπου τόν έπεριμέναν οι συγγενείς του. 'Εκει τού έκοψαν γρήγορα τά σίδερα, με τά όποια ήσαν δεμένα τά πόδια του, κ' άμέσως ο δραπέτης επιβιβάσθηκε πάλι στο πλοιάριό του κ' εξεκοιούθησε τη φυγή του.

'Επειτ' από μεγάλο ταξείδι και άρκετές περιπέτειες, κατόρθωσε να φθάση στην 'Αγγλία της Μούρης θάλασσας. 'Εκει είχε την τύχη να συναντήση ως διοικητή της πόλεως κάποιον άρχοντα, τόν όποιο είχε ευεργετήσει άλλοτε και ο όποιος, μολοντί ο 'Ανδρόνικος κατεδιώκετο, τόν έβοήθησε όσο μπορούσε. Τού έδωσε χρήματα, άλλα και οδηγούς για να μωροέση έτσι να καταφύγη στο Χάλιτς του Δνεστρέου, όπου έθαίλασε τόν ο Ρώσος πρίγκιψη Γιωρσάβ.

Ο 'Ανδρόνικος, συνεχίζοντας την πορεία του από την 'Αγγλία, έφθασε στα βόρεια σύνορα της Βυζαντινής αυτοκράτορας, χωρίς να τού συμβή τίποτε δυσάρεστο. Νόμιζε πως είχε ξεφύγει πειά από τους στρατιώτες τού αυτοκράτορος που τόν κατέδιωκαν, όταν, ξαφνα και έντελώς τυχαία, μερικοί Βλάχοι τόν άναγνωρίσαν και τόν παρθέδωσαν στους δούκτας του.

Κάθε άλλος στη θέα του 'Ανδρόνικου, θ' άπειλιζότανε πειά. 'Εκείνος όμως, χωρίς να έχη αυτή τη φορά, ούτε φίλους, ούτε συνηνούς, βόηκε τόν τρόπο ν' αποδράση.

"Άρχισε λοιπόν να προσποιείται πως ύπέφερε τρομερά από την κοιλιά του και, σ' όλο τó όρδιο, δέν έκανε τίποτε άλλο, παρά να ζητάη από τους φρουρούς την άδεια να κατέθη άπ' τó έλόγιό του και να πάη λίγο παρήμερα μέσ' τά χωριά... "Όταν έννύχτωσε, έπολιταλασίασε τις στάσεις του αυτές και σέ μια στιγμή, ένθ οι στρατιώτες τόν περιμέναν ύπομονετικά στο όρδιο, αυτός, μέσα στη σκιά τών δέντρων όπου βρισκόταν, κάρφωσε τη ράβδο του στο χώμα και της φόρεσε τó μανδύη του και τó κατέλετο του, δινόντάς της στάσι άνθρώπου καθισμένον, και έπειτα, σούφνοντας πειά στο χώμα, άπομαρύνθηκε όσο πιο γρήγορα μωροέση.

"Όταν, έπειτ' από λίγο, οι στρατιώτες, χάνοντας πειά την ύπομονή τους, έπιγαν να δοΐν τι είχε γίνει, ανακάλυψαν τó λαγνίδι, που τούς είχε σκαρώσει ο 'Ανδρόνικος, ο όποιος όμως έντωμεταξού είχε κατορθώσει να ξεφανισθί.

'Ετσι ο φυγός κατόρθωσε να περάση τά σύνορα, να φθάση στο Χάλιτς και να παρουσιασθί στον πρίγκιψη Γιωρσάβ, ζητώντας τη φιλοξενία του. Ο Ρώσος αυτός πρίγκιψη γοητεύθηκε τόσο από τις χάρες τού 'Ανδρόνικου, ώστε όχι μόνο τόν έφιλοξένησε, άλλα και τόν έκανε φίλο του και σύμβουλό του. Δέν μωροέση ούτε στιγμή να κίνη χωρίς τη συντροφιά του, τού είχε παραχωρήσει ένα μεγάλο και πλούσιο διαμέρισμα στο παλάτι του και τόν είχε πάντοτε συνδιαιτημόνα στο τραπέζι του.

Ο Μανουήλ τά έμαθε όλ' αυτά και κατάλαβε πόσο επικίνδυνο ήταν ν' άφήνη κοντά στους Ρώσους, τη στιγμή μάλιστα που είχε Ξαναγορίζοι ο πόλεμος με την Ογγυαρία, έναν άντιπαλο τόσο τρομερό, ο όποιος μάλιστα είχε πέσει τόν Γιωρσάβ νά του παραχωρήση ένα μεγάλο σώμα ίπικου για νά εισβάλη μ' αυτό στα Βυζαντινά έδάφη. 'Εχονε λοιπόν φρόνιμο να συζωγήση τόν ξεάδελφό του. 'Εξ άλλου έντωμεταξού η Έθνοια είχε Ξαναπατηθεί από έννια έννοι και είχε ξεχάσει πειά τόν παλίο της φίλο. 'Ετσι δέν ήπιχη φόβος νέου έρωτικόν σκανδάλου. Τότε, χωρίς να χάση καρδιά, έστειλε και έμήνωσε στον 'Ανδρόνικο, ότι, άν Ξαναγορίζης στην Κωνσταντινούπολη, θά τού εξασφάλιζε την έλευθερία του και τη ζωή του.

Ο 'Ανδρόνικος δέχτηκε πρόθυμα τη χάρη του και, Ξαναγορίζοντας άπ' την έξορία, ανέλαβε την άρχισια τών αυτοκρατορικόν στρατευμάτων και πολέμησε με θρυλική άνδρεία εναντίον τών Ογγυρων.

Μά σ' αυτών η ύποταγη δέν μωροέση να βαστήξη πολύν καιρό. 'Εκλείνε μέσα στην όρμητική ψυχή μια άγάπη άκατανίκητη να έναντιώνεται στα πάντα. Γι' αυτό, όταν ο Μανουήλ, ο όποιος δέν είχε άποκτήσει παιδί, αποφάσισε ν' άναγορίση ως διάδοχο τού θρόνου του την κόρη του Μαρία και τόν μέλλοντα σύζυγό της, ο 'Ανδρόνικος άνήχηκε να δάση στους νέους διαδόχους τόν όρκο της πίστωσης, που ο αυτοκράτωρ χηρούσε από όλους τούς έπρωτους του, προβάλλοντας ως δικαιολογία, ότι ο όρκος αυτός ήταν έντελώς άχρηστος, τη στιγμή που ο Μανουήλ ήταν ακόμα εις θέσει και εις ηλικία ν' άποκτήση διάδοχο και ότι θά ήταν ντροπή για τους 'Ελληνας νά έχον αυτοκράτορα ένα ξένο (ο μνηστήρη της Μαρίας ήταν Ογγυρός).

Ο Μανουήλ, πάντοτε επιεικής, όχι μόνον έσυγχώρησε τόν άτίταστο ξεάδελφό του, άλλα και τόν άφηνε να λήθ ότι θέλει. Μά επειδή σόν τέλος έλεο εις τά λόγια του εύρισξαν άλήθεια και στους άλλους εύγενείς, αποφάσισε να τόν άπομαρζήνη και πάλι άπ' την αυλή, και στα 1166 τόν έστειλε και πάλι στην Κιλικία, έπιφορτισμένα με μια σπουδαία άποστολή.

"Όπως και στα 1152, η άποστολή τού 'Ανδρόνικου στην Κιλικία ήταν να κατοικήνη την επανάστασι τού 'Αρμενίου πρίγκιπος Τόρου. Μά και αυτή τη φορά ο Βυζαντινός πρίγκιψη παραμέλησε την άποστολή του, μολοντί ο ίδιος πολέμησε, όπως πάντοτε, γενναία. Η άποτυχία τού άφείλετο σόν ότι είχε τó νοΐ του άλλου...

'Εκείνη την εποχή, σ' όλη τη Μικρά 'Ασία δέν μιλούσαν για τίποτε άλλο, παρά για την θεία άμορφία της πριγκίπισσας της 'Αντιοχείας Φιλίππας. 'Ακούγοντας όλο αυτό τó όρδιο για τις χάρες της, ο 'Ανδρόνικος την έρωτεύθηκε έξ... άποστάσεως και άποφάσισε να την κίνη με κάθε τρόπο δική του.

Δέν εινε άσκαπο να προσθήκαμε εδώ, ότι η Φιλίππα ήταν αδελφή της ίδιας της αυτοκρατειρας τού Βυζαντίου Μαρίας και δέν εινε καθόλου άπίθανο, ότι μέσα στο Ξεαρνο αυτό πάθος τού 'Ανδρόνικου να ήπιχη και κάποια επιθυμία να εκδικηθί, γοητευόντας τη νέα κόρη, τó Μανουήλ και τόν σύζυγό του, την όποια ηρούσε.

'Ετρεξε λοιπόν στην 'Αντιόχεια, και, σάν να ήταν νέος είκοσι χρόνων, άρχισε να παρελαίνει επιδεικτικά κόν' άπ' τά καθόρθου τών άνατόρων της πριγκίπισσας, φορώντας ύπέροχες και μεγα-

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η κλαδικαία έδρα και η... καρέκλα. Παγισέρν και Ρενάν. Η άσχελιος του Ραούλ Πονσόν. Πώς δεν έμνε διαθεσιμος καιρός. Τι ένένπεε στον ποιητή ή έρωμένη κυρία. Ένας φιλολογικός καιρός. Η Ρασιλίντ ραπίζει το Μωρέας.

Ο Γάλλος συγγραφέας Έδουάρδος Παγισέρν, ο γνωστός από το περίφημο θεατρικό του έργο ο «Πληρτικός Κόσμος», όταν έξέθεσε ύποψηφιότητα για να καταλάβη μία έδρα στη Γαλλική Ακαδημία, για να προδιαθέσει είνενδος ύπερ αυτού τους ακαδημαϊκούς, άρχισε, λίγες μέρες πρδ της έκλογής, τις τυπικές έπισκέψεις που συνήθιζον να κάνουν οι ύποψήφιοι ακαδημαϊκοί.

Μεταξύ των άλλων έπισκέφθη και το Ρενάν. Ο συγγραφέας της «Ζωής του Χριστού» δεν δέχθηκε μέσ' στο γραφείο του με τη συνήθισμένη του εγκραδιδότητα και έπειτα του ειπε :

- Πιάστε λοιπον μία καρέκλα, άγασπτε κύριε.
- Ω! συγγνώμη, μαίτη, του άπάντησε ο Παγισέρν. Δέν ήρθα να σάς ζητήσω μία καρέκλα, αλλά μά... έδρα!...

Ο Γάλλος ποιητής Ραούλ Πονσόν, συνήθιζε να ζή πολύ άποτραδημένα. Μία μέρα κάποιος φίλος του τον έπισκέφθη και τον προσεκάλεσε να το κάνει το τραπέζι.

- Όχι! Όχι! του άπάντησε ο ποιητής, δέν θάρθω...
- Μά γιατί; έπέμεινε ο φίλος του.
- Γιατί δέν άδειάζω.
- Τόσο πολύ άπρησολογημένος είσαι;
- Ναι, γαί... άπάντησε ο Ραούλ Πονσόν. Είνε μάλιστα ήμερες που δέν διακόπτω ούτε στιγμή την έργασία μου.
- Και τις άλλες ήμερες τί κάνεις; τον έναρωτήσε ο φίλος του.
- Τις άλλες ήμερες δέν κάνω άπολύτως τίποτε... Και έτσι δέν μένω ούτε στιγμή έλευθερος...

Να ζ' ένα άλλο ανέκδοτο του Ραούλ Πονσόν παρόμοιο με το προηγούμενο:
- Έργάζεσθε, έργάζεσθε καθημερινώς; τον έρωτήσε μία μέρα κάποιος φίλος του.
- Α! Όχι! Όχι! άπάντησε ο ποιητής. Άν έργαζόμουν θα... έχανα άδικα τον καιρό μου.

Κάποια κυρία, άρκετά προχωρημένη στην ήλικία, είχε έρωτήσει από έναν τον Γάλλο ποιητή Λωράν Ταϊλάντ, τον όποιον ένοχλοους ύπερβολικά με τις εκδηλώσεις. Ο ποιητής πάλι προσπαθούσε, όσο μπορούσε, να την άποφύγη.
- Μά, επί τέλος, κύριε Ταϊλάντ, του ειπε μία μέρα, δέν σάς ένπνεω τίποτε;...
- Ω! ναι, κυρία μου, της άπάντησε ο ποιητής, μου ένπνεετε τη... φρίκη!...

Ο Μωρέας και ο Λωράν Ταϊλάντ συζητούσαν μία μέρα στο Παριόνο καφενείο του «Χρισού» Ηλίωσ με διαφόρους νεαρούς διανοουμενίμους για την άξία του Βικτωρος Ούγκώ. Έξασμα, μέσ' στο άναμα της συζητήσεως, ο Μωρέας, στρίβοντας το μoustάκι του, φώναζε δινάτα :

- Ο Βικτωρ Ούγκώ εινε ένας...!
Και άπετελειωσε τη φράση του με ένα χυδαίο επίθετο, από αυτά που συνήθιζε να λέν για να μη διαμενδεται ή ρωμαϊκή καταγωγή.
Μεταξύ των παρευρισκομένων ήταν και ή Γαλλική λογία Ρασιλίντ, ή όποια άκούγοντας τη βαρειά φράση που είχε εκτομώσει ο Μωρέας για τον μεγαλειτερο ποιητή της πατρίδος της, σηκώθηκε δρημητικά από τη θέσι της και τον έράπισε.
Άπερίγραστο πανθαυμάσιο θημιουργήθηκε τότε μέσα στο κέντρο. Οι περισσότεροι μάλιστα από τους θαμώνες έλαβαν το μέρος του Μωρέας και ήθελαν να βγάλουν έξω τη Ρασιλίντ. Μά ο ποιητής των «Στροφών» άναγκώντας την σοβαρότητα του, στερέωσε στο μάτι του μονάκλ του και ειπε στους φίλους του :
- Άφήστε τη λοιπόν αυτή τη μικρούλα... Έχει δίκιο!...

λαρρείς στολές και άολοθυούμενος από μία λαμπρή σινωδεία νεανών, ώρανών και έανθών ήκολούθον, οι όποιοι κρατούσαν άσημένα τόξα. Ο ίδιος, ο όποιος, παρδ τα σωάντα έξη του χρόνια, διετηγέτο πάντοτε ώμοιος με τ' έρωστος, ήταν στο ντύσιμό του άληθινό παύμα κομφοτήτος. Φορούσε ψηλά ύποδηματα, που κολλούσαν στις νηήμες του. Ένα κοντό χιτόνιο, σφιγμένο στη μέση κι' ό,τι άλλο ένας άριστοτέχνης της τουαλέτας, άπως ύπηρεζε πάντοτε ο Άνδρονίκος, μπορούσε να ύπνοιση για την ώρα και λαμπρή του εμφάνισι.

Ήταν άκόμια τόσον ενθουσιάζόμενος από τον εαυτό του, τόσο χαρούμενος για τόν έρωτικά του θριαμβό, τόν όποιο θεωρούσε ήδη έξασφαλισμένο, ώστε δλόκληρο το πρόσωπό του έλαμπε και ή ριτίδες του είχαν έξασφραμισθεί άπ' αϊτό.

Πράγματι δέ ή Φιλίππα, ή όποια ήταν τότε είκοσι ή είκοσιένος χρόνων, δέν άργησε να γοητευθή από τόν λαμπρόν αυτόν ύπόπτην και να γίνη φίλη του Άνδρονίκου, ο όποιος της ύποσχέθηκε πως θα την παντρευθή.

Όταν τα έρωτικά αυτά κατορθώματα του πείχιχτος έγιναν γνωστά στην Κωνσταντινούπολι, ο Μανουήλ κατέληφθη από τέτοια όργη, ώστε έστειλε άμέσως δύο οικειητή στη Κίλικια με διπλή άποστολή: Ν' άντικαταστήση έν πρώτους τόν Άνδρόνικο στην άρχηγία των στρατευμάτων και έπειτα στην... καρδιά της ώμοιας Φιλίππας.

Μά ή γοητευτική πειχιχίσσασα ούτε ν' άκούση θέλησε τίποτε, γι' αυτό και όταν ο αυτοκρατορικός άπεσταλμένος παρουσιάστηκε στην Άντιόχεια, ούτε καταδέχθηκε καν να τόν κυτάξει. Του κάκου εκείνος άρχισε να την περιβάλλη με χίλιες περιποιήσεις και φροντίδες. Η Φιλίππα δέν έκανε άλλο, παρδ να τόν κοροιδείη για το κοντό του άνάστημα και να τόν ρωτάη αν ο αυτοκράτωρ την ένόμιζε για τόσο ήλιθα, ώστε να φαντάζεται, ότι θα μπορούσε ν' άφήσει ένα ήρωα, σαν τόν Άνδρόνικο, του όποιοι ή οικογένεια ήταν βασιλική και ή δόξα παγκόσμιος, για να παντρευθή ένας απτωζ διάβολο, σαν κι' αυτόν, από ταπεινή οικογένεια και χωρίς φήμη.

Άπογοητευμένος από όλες αυτές τις προσβολές, ο άπεσταλμένος του αυτοκράτορος, έκρινε ότι το καλύτερο που ειχε να κάνει, ήταν να φύγη. Αυτό και έκανε πράγματι. Έντωμεταξύ ή Φιλίππα, παρδ το πάθος της μεγάλουε διαρκώς, δέν έβλεπε τίποτε άλλο στον κόσμο, έκτός από τόν Άνδρόνικο.

Στο προσεχές θα συνεχίσουμε την έξιστόρησι των ρομαντικών περιπετειών του Άνδρονίκου.

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΡΥ

Ο Γάλλος μυθιστοριογράφος Μερύ, ένας από τους πνευματωδέστερους συγγραφέας της έποχής του, είχε κάποτε να γεματίσει σ' ένα ξενοδοχείο μαζί με μερικούς συνταξειδιώτες του, οι όποιοι άρχισαν να διηγούνται διάφορες φανταστικές ιστορίες.

- Έσείς δέν ήσ, μάς διηγηθήτε τίποτε; ρώτησαν στο τέλος τόν Μερύ, ο όποιος άκούγιε έπιμονητικά τις τερατολογίες του.

- Πώς όχι! άποκριθήτε έκείνος με ενταμότητα. Μία φορά λοιπόν που ταξείδευα στην Καλαβρία, καθώς περατοούσα, βρέθηκα έξασμα μέσα σε μία άγρια ρεμματιά. Γυρίζω να ιδώ τόν δόηγό μου, αλλά πο! Έκείνος ειχε καταληφθεί από φόβο και ειχε τραπέι εις φυγήν. Σέ λίγο βλέπω να έρομοιών έναντιον μου ένας, δύο, τρεις λησται...
- Τρεις! άνεφώνησε κάποιος άπ' τους παρισταμένους.
- Μάλιστα, κύριοι, τρεις! συνέχισε ο μυθιστοριογράφος. Μου άρέσει ή άλήθεια και δέν θέλω να πω ψέματα, άναφέροντας περισσότερους. Χωρίς να τα χάσω λοιπόν, σε κείνη την κρίσιμη στιγμή, όρμη καταπάνω τους, τινάζω τα μαυιά του ενός στον άέρα, βυθίζω το μαχαίρι μου στην καρδιά του δευτέρου, όσο για τόν τρίτο όμως...

- Έ! τι έκανε αυτός;
- Άλλοίμονο! Με... σκότωσε!!

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

- Α! τι ευτυχία να σάς συναντήσω σήμερα εδώ στο δρόμο, γιαιρέ. Είνε κάμποςος καιρός που ασθάνομαι μία μεγάλη άδυναμία στα πόδια. Μόλις περκατήσω λίγο, κοιμάζομαι. Δέν με συμβουλιζετε τι να κάνω;
- Άπολύσιστα, να πάρετε...ένα άμάξι!...

Κάποιος Ίσλανδός πολιτεψήφιος έλεγε για μία μέρα σ' ένα φίλο του :
- Σχεδόν κάθε μέρα λαβαίνω άνόνημες προβλητικές έπιστολές. Άλλά να σου πω την άληθεια, δέν με πειράζουν, γιατί άνόνημασθεν ασθάνομαι περιφρόνησι πρδς τους άνονημογράφους. Γι' αυτό, όταν βρεθώ κι' έγω ποτέ στην άνάγκη να γράψω άνόνημες έπιστολές, τις... ύπογράφω!

Ο Ζαν Μωρέας

ΕΥΘΥΜΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Η ΑΣΠΛΑΧΝΗ

Μανάθη δός της γόγγυρα άπ' τα καλά κρεμμύδια.
Δέν βλέπετε πως άπ' το θυμό κατέβασε τα φρούδια;
Δός της κρεμμύδια φτενιά τα μάτια της να (καίνε, για να δακρύνουν άπ' αυτά, άφοφ για με (δέν κλαίνε....